

Niels Romein

Stamrechtperikelen

Recentelijk zijn een uitspraak en een besluit gepubliceerd met betrekking tot stamrechten. De uitspraak betrof de vraag of een onzuiver stamrecht geheel belast mag worden. Het besluit ziet op de samenloop tussen IOAW-uitkeringen en stamrechtuitkeringen. In dit artikel behandel ik deze publicaties en geef ik daarbij aan wat de relevantie ervan is.

mr. N. Romein

Kuijkhoven & Winter Pension Solutions

PUBLICATIES

Op 28 juni 2007 heeft Rechtbank Breda een uitspraak gedaan over de fiscale behandeling van een goudenhanddrukstamrecht. Uit deze uitspraak blijkt dat daar waar de staatssecretaris van Financiën door het publiceren van een besluit meestal begunstigend beleid uitdraagt, dit in casu toch niet het geval is.

Voorts heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 12 maart 2008 een besluit gepubliceerd over de vrijlating van een stamrechtuitkering voor de IOAW.

Om het kader duidelijk te hebben, zal ik allereerst kort de fiscale behandeling van de stamrechtvrijstelling schetsen. Vervolgens behandel ik de uitspraak van 28 juni 2007. Ten slotte ga ik in op het besluit van 12 maart 2008.

FISCALE BEHANDELING STAMRECHTVRIJSTELLING

Een ontslagvergoeding (gouden handdruk) wordt in principe aangemerkt als loon, omdat dit uit de dienstbetrekking wordt genoten. De werkgever zal dan ook de loonheffing die verschuldigd is over de ontslagvergoeding moeten inhouden en afdragen.

Op grond van art. 11, lid 1, onderdeel g, Wet LB 1964 (stamrechtvrijstelling) is het mogelijk om de ontslagvergoeding zonder inhouding van loonheffing uit te betalen. Hiertoe dient voldaan te worden aan de voorwaarden die opgenomen zijn in vorengenoemd artikel. Een van deze voorwaarden is dat de ontslagvergoeding is verkregen in verband met gederfd of te derven loon en dat de ontslagvergoeding wordt aangewend voor de aankoop van een aanspraak op periodieke uitkeringen. Een andere voorwaarde is dat de aanspraak op periodieke uitkeringen moet worden aangekocht bij een toegelaten verzekeraar (professionele verzekeraar of de eigen bv).

van gederfd of te derven loon. De stamrechtvrijstelling is in dat geval niet van toepassing, ook niet voor het deel dat wel is toegekend ter vervanging van gederfd of te derven loon'.

De werknemer bestrijdt de belastingheffing over de gehele ontslagvergoeding.

Oordeel van de rechtbank

Naar het oordeel van de rechtbank kan geen steun worden gevonden voor het standpunt van de inspecteur op grond van de tekst van de wet of de parlementaire geschiedenis met betrekking tot de regelgeving betreffende de stamrechtvrijstelling.

Een goede nalezing van de Wet LB 1964 en de parlementaire geschiedenis bevestigt het oordeel van de rechtbank in deze.

In casu is een bedrag van € 12.343 ten onrechte zonder inhouding van loonheffing aangewend voor de aankoop van een stamrecht bij de eigen stamrecht-bv. Dit bedrag zal aldus alsnog in de loonheffing moeten worden betrokken. Dit laat echter onverlet dat de stamrechtvrijstelling nog steeds van toepassing kan zijn op het overige bedrag van € 53.615. Dit bedrag is immers verkregen ter zake

van gederfd of te derven loon en is aangewend voor een recht op periodieke uitkeringen. Het karakter hiervan is niet veranderd door het feit dat een bedrag van € 12.343 niet kan worden aangemerkt als een aanspraak op periodieke uitkeringen ter zake van gederfd of te derven loon. Daarnaast valt noch uit de wet noch uit de parlementaire geschiedenis op te maken dat de stamrechtvrijstelling op het overige deel van het bedrag eveneens niet meer van toepassing zou zijn. Ik ga er overigens van uit dat aan de overige voorwaarden van art. 11, lid 1, onderdeel g, Wet LB 1964 is voldaan.

De inspecteur zou hooguit kunnen betogen dat uit de wet niet duidelijk valt op te maken dat het *wel* toegestaan is om als het ware het stamrecht te splitsen in een zuiver en een onzuiver deel. Overigens is het standpunt van de inspecteur wel te begrijpen nu het besluit duidelijk is in deze en bij pensioen bijvoorbeeld een dergelijke splitsing niet is toegestaan.

Staatsrechtelijk gezien is de wet namelijk leidend en dient een besluit begunstigend beleid uit te dragen dan wel verhelderend te zijn. Bij het besluit van de staatssecretaris van Financiën van 27 november 2002 zou je je kunnen afvragen of dit het geval is. Je zou je daarnaast kunnen afvragen of de praktijk nu wezenlijk wordt beïnvloed door deze uitspraak.

Tegen de uitspraak van de rechtbank is cassatie ingesteld.

De argumentatie ophangen aan een besluit is niet erg sterk

Op grond van de stamrechtvrijstelling is de aanspraak op periodieke uitkeringen derhalve vrijgesteld en zijn de uitkeringen te zijner tijd belast. De omkeerregel zoals we die ook bij pensioenen kennen is dus van toepassing.

UITSPRAAK RECHTBANK BREDA 28 JUNI 2007, NR. 06/04341

Casus

De casus is in het kort als volgt. Een werkgever heeft aan een (ex-)werknemer een recht op periodieke uitkeringen toegekend (stamrecht) ter waarde van in totaal € 65.958. Dit bedrag is door de werkgever onder toepassing van de stamrechtvrijstelling zonder inhouding van loonheffing overgemaakt naar de stamrecht-bv van de (ex-)werknemer. Een deel van het bedrag ter waarde van € 12.343 is niet verkregen in het kader van gederfd of te derven loon. Hierover zijn de werkgever en de betreffende inspecteur het eens.

De inspecteur stelt zich op het standpunt dat op grond van het besluit van de staatssecretaris van Financiën van 27 november 2002, nr. CPP2002/896M het hele stamrecht ter waarde van € 65.958 ineens in de loonheffing moet worden betrokken. In het besluit is het volgende aangegeven:

'Als in een stamrecht een bedrag is aangebracht dat niet is toegekend ter vervanging van gederfd of te derven loon, dan is er geen sprake van een zuivere aanspraak ter vervanging

BESLUIT VAN 12 MAART 2008

Door een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep in 2005 ontstond onduidelijkheid over het al dan niet moeten verrekenen van een stamrechtuitkering met de IOAW-uitkering. Het gevolg hiervan was dat er tussen gemeenten verschillen in de uitvoering ontstonden. De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft hieraan aan einde gemaakt door het besluit van 12 maart 2008. In het besluit wordt namelijk aangegeven dat uitkeringen uit een stamrecht geen invloed meer hebben op de hoogte van IOAW-uitkeringen.

De IOAW-uitkering is een zogenoemde minimumbehoefteregeling. De uitkeringen garanderen een tijdelijke inkomensgarantie op minimumniveau, bedoeld voor oudere werklozen vanaf 50 jaar met een langer arbeidsverleden. De voorwaarden zijn dat deze werknemer tussen 1 oktober 2006 en 1 juli 2011 werkloos is geworden en minimaal drie maanden een WW-uitkering heeft ontvangen.

Met dit besluit wordt de samenloop van IOAW-uitkeringen en stamrechtuitkeringen feitelijk gelijkgesteld met de samenloop van WW-uitkeringen en stamrechtuitkeringen. Bij de samenloop van WW-uitkeringen en stamrechtuitkeringen wordt de WW-uitkering immers ook niet gekort.

Voor de praktijk is het voornamelijk van belang dat mensen kunnen vragen om herziening van de IOAW-uitkering over de periode vanaf 1 april 2005, indien de stamrechtuitkering is verrekend met de IOAW-uitkering. Dit moet wel gebeuren vóór 1 april 2009. Voorts is van belang dat de hoogte van de stamrechtuitkeringen voortaan kan worden afgestemd op de hoogte van zowel de WW- als de IOAW-uitkering.

Samenvatting

Het lijkt erop dat het jarenlange beleid van de staatssecretaris van Financiën doorkruist gaat worden door Rechtbank Breda. Noch uit de parlementaire geschiedenis noch uit de wet is op te maken dat de stamrechtvrijstelling niet meer van toepassing zou zijn op het bedrag dat wel degelijk is verkregen in het kader van gederfd of te derven loon. Eventueel zou betoogd kunnen worden dat uit de wet evenmin valt op te maken dat de stamrechtvrijstelling als het ware gesplitst zou mogen worden in een zuiver en een onzuiver deel. De wetgeving blinkt gewoonweg niet uit in duidelijkheid op dit punt, maar aan de andere kant zou het ook niet zo moeten zijn dat een besluit deze omissie in wetgeving gaat invullen. Het besluit van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid brengt een meevallertje met zich mee voor stamrechtgerechtigden die ouder zijn dan 50 jaar. Voor de praktijk is voornamelijk van belang dat vóór 1 april 2009 een herziening kan worden aangevraagd.